

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 574/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **KAMIOR s. r. o.**, Boženy Nemcovej 1157, Vranov nad Topľou, zastúpeného JUDr. Ivanom Jurčišinom, advokátom, Severná 16/A, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/36/2022 zo 7. septembra 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/61/2023 z 28. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutými rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Súčasne sťažovateľ požiadal aj o úhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že v spore vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou sa žalobca (fyzická osoba) domáhal proti sťažovateľovi ako žalovanému určenia, že zaniklo záložné právo k návesu zapísané v notárskom centrálnom registri, ktorým bola zabezpečená pohľadávka sťažovateľa voči žalobcovi na zaplatenie sumy 10 000 eur s príslušenstvom. Žalobca tvrdil, že pohľadávka sťažovateľa voči nemu zanikla sčasti započítaním z titulu vzniku bezdôvodného užívania jeho motorového vozidla sťažovateľom, sčasti uhradením dlhu v sume 3 000 eur v hotovosti a sčasti v sume 2 000 eur nezaplatením zo zmluvného vzťahu.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 11C/91/2016-737 z 22. decembra 2021 žalobu zamietol a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie všetkých

predpokladov na jednostranné započítanie pohľadávky. Podľa okresného súdu vzájomná pohľadávka žalobcu voči sťažovateľovi neexistovala, pretože v konaní nebolo preukázané nepretržité dennodenné užívanie motorového vozidla sťažovateľom v rozhodnom období, t. j. nebol preukázaný vznik bezdôvodného obohatenia na strane sťažovateľa a nepreukázané zostalo aj tvrdenie o splatení dlhu v sume 3 000 eur. Žalobca podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok okresného súdu, určil, že záložné právo zapísané v notárskom centrálnom registri záložných práv zaniklo, nahradil prejav vôle sťažovateľa s vykonaním výmazu tohto záložného práva a žalobcovi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, že okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností vyvodil nesprávne právne závery. Krajský súd dospel k záveru, že obrana žalovaného spočívala v tom, že motorové vozidlo v rozhodnej dobe neužíval, bola vyvrátená listinnými dôkazmi (výpisy z mýtného systému o pohybe motorového vozidla, výpisy z poľského mýtného systému, výpoveď svedka vodiča žalovaného, správy spoločnosti Shell o používaní karty na zakúpenie pohonných hmôt v rozhodnom období). Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania boli zamietnuté z dôvodu možného konfliktu s obchodným tajomstvom tretej osoby. Za logické považoval tvrdenie žalobcu, že nevystavoval faktúry po tom, čo bola uzavretá zmluva o pôžičke, na základe ktorej dostal od sťažovateľa sumu 10 000 eur. Podľa krajského súdu bol preukázaný vznik bezdôvodného obohatenia na strane sťažovateľa na úkor žalobcu, ktorého motorové vozidlo bez zmluvného vzťahu užíval v rozhodnom období v rozsahu minimálne 55 dní a za jeho užívanie žalobcovi neplatil žiadnu odmenu. Krajský súd s poukazom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1ObdoV13/2005 z 27. apríla 2006 konštatoval, že v danom prípade dôvodom vzniku záväzku na strane sťažovateľa, ktorý bol spôsobilý na započítanie, je záväzok z bezdôvodného obohatenia splatný v čase, keď si osoba, na ktorej úkor bezdôvodné obohatenie vzniklo, túto sumu uplatní od osoby, ktorá sa na jej úkor obohatila. Následne krajský súd s poukazom na závery vykonaného dokazovania, ktorými žalobca preukázal dôvodnosť väčšiny svojej započítacej námietky (nestotožnil sa teda s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia na strane sťažovateľa je jeho dennodenné používanie motorového vozidla s návesom počas celého rozhodného obdobia, pozn.), konštatoval, že záväzok žalobcu zanikol započítaním. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré odôvodnil dôvodom prípustnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Namietal, že ak sa odvolací súd chcel odchyliť od skutkového stavu zisteného okresným súdom, mal dokazovanie zopakovať na pojednávaní. Namietal aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

6. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením odmietol, pretože nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že rozsudok krajského súdu je poznačený podstatnou vadou odôvodnenia, pretože neobsahuje právne posúdenie veci. Postup krajského súdu v preskúmanom konaní bol nezákonný, keďže na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných

okresným súdom dospel tento súd k iným skutkovým záverom a sťažovateľovi sa neumožnil k prehodnoteniu dôkazov v odvolacom konaní vyjadriť. Krajský súd akceptoval započítanie bez dôkazov, ktoré by ho preukázali, a zmenil rozsudok okresného súdu. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu je podľa sťažovateľa formalistické, založené na prevzatí odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a nedáva odpovede na základné otázky týkajúce sa porušenia práva na spravodlivý proces súvisiace s nevykonaním dokazovania a posúdením splnenia podmienok jednostranného započítania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie tým, že krajský súd prehodnotením dôkazov, ku ktorému sa nemal možnosť vyjadriť, a bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k odlišným právnym záverom a vec rozhodol rozsudkom, ktorý neobsahuje právne odôvodnenie. Najvyšší súd v preskúvanom konaní nezohľadnil chyby predchádzajúceho konania a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné.

III.1. K porušeniu označených práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu:

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie, v ktorom uplatnil zhodné námietky ako v ústavnej sťažnosti, o ktorom meritórne rozhodol najvyšší súd. Sťažovateľ netvrdí, že by nejakú námietku uplatnenú v ústavnej sťažnosti nemohol uplatniť už v podanom dovolaní.

10. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúvanému rozsudku krajského súdu opodstatňuje uprednostnenie právomoci dovolacieho súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy). Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaných porušení rozsudkom krajského súdu, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K porušeniu označených práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu:

11. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

12. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší súd, a preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posudzoval, či ich

rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná. Ústavný súd sa preto oboznámil s obsahom dovolania a s napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľ svoje dovolanie založil na dôvode prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP s poukazom na nedostatky v procese dokazovania spôsobené tým, že sa krajský súd odchyľil od skutkových zistení okresného súdu bez zopakovania dokazovania alebo vykonania nového dokazovania, ako aj vyčítaním nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý podľa neho neobsahuje právne posúdenie veci.

13. Najvyšší súd v odpovedi na dovolacie námietky odkázal na ustanovenie Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu ukladá povinnosť nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP), ako aj na právne závery vyplývajúce z nálezů ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 38/2019, ale i z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Varela Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2022, podľa ktorých nenariadením pojednávania odvolacím súdom v dôsledku uprednostnenia princípu procesnej ekonomie nedôjde k zásahu do práva na spravodlivý proces, ak skutkové a právne závery okresného súdu nie sú pre odvolací súd sporné a strany sporu sa k nim v priebehu konania vyjadrili, pretože v takomto prípade nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Námietku nedostatočnosti dôvodov rozsudku krajského súdu najvyšší súd nepovažoval za dôvodnú, pretože napadnuté rozhodnutie spĺňa náležitosti odôvodnenia podľa § 393 ods. 2 CSP. Zároveň najvyšší súd poukázal na to, že prvostupňové i druhostupňové konanie tvoria jeden celok, a to aj v prípade, ak pre nesprávne právne posúdenie veci prvoinštančným súdom dospeje odvolací súd k inému právnomu záveru. Podľa najvyššieho súdu obdobne aj v preskúmanej veci krajský súd vychádzal zo skutkového stavu a dokazovania, ktoré vykonal okresný súd, ktoré považoval za dostačujúce pre prijatie svojho rozhodnutia. Krajský súd po zhodnotení skutkového stavu, ktorý vyplynul z dokazovania, dospel podľa najvyššieho súdu k právnym záverom, ktoré presvedčivo odôvodnil. V závere najvyšší súd konštatoval, že nezistil také nedostatky v postupe krajského súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že napadnutý rozsudok krajského súdu je svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený.

15. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd vyvodil, že prijaté právne závery najvyššieho súdu sú v ňom primeraným spôsobom odôvodnené. Záver najvyššieho súdu, podľa ktorého krajský súd nemal v preskúmanom konaní povinnosť nariadiť ústne pojednávanie, pretože pri svojom rozhodovaní vychádzal len zo skutkových zistení ustálených v konaní pred prvostupňovým súdom, ku ktorým sa sťažovateľ mal možnosť vyjadriť, podporený odkazom na zákonné ustanovenie i aktuálnu judikatúru nemožno považovať za svojvoľný. Postup najvyššieho súdu pri posudzovaní danosti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP vyjadrený v odôvodnení napadnutého uznesenia považuje ústavný súd za dostatočný. Odôvodnenie napadnutého uznesenia obsahuje konkrétnu a presvedčivú argumentáciu zameranú na zodpovedanie dovolacích námietok sťažovateľa v konfrontácii so závermi krajského súdu, a to v rozsahu preskúmania dostatočnosti skutkových i právnych dôvodov rozhodnutia. Ústavný súd pre úplnosť zdôrazňuje, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Taktiež poukazuje na to, že už judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), rovnako aj neskoršia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (Delcourt, resp. Monnel

a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014).

16. K argumentácii sťažovateľa, ktorou rozporoval posúdenie otázky jednostranného započítania krajským súdom, ústavný súd poznamenáva, že otázka splnenia podmienok jednostranného započítania, ktorá bola v tomto konaní naviazaná na otázku splnenia predpokladov vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, je otázkou právnou, ktorú mohol najvyšší súd posúdiť v dovolacom konaní na základe dovolania podaného podľa § 421 CSP, čím ale sťažovateľ svoje dovolanie neodôvodnil. Ústavný súd vo vzťahu k námietke, ktorú sťažovateľ uplatnil až v konaní pred ústavným súdom, konštatuje, že je neprípustná (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že odmietnutie jeho dovolania napadnutým uznesením najvyššieho súdu neznamenal v okolnostiach posudzovanej veci porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, pretože nezistil žiadnu možnosť ich porušenia, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

19. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (zjavná neopodstatnenosť) v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde (neprípustnosť). Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu